

ПРОТОКОЛ

№ 226

София, 21.11.2018 година

Днес, 21.11.2018 г. от 11:25 ч. се проведе закрито заседание на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) в състав „Енергетика“, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На заседанието присъстваха членовете на Комисията Ремзи Осман, Владко Владимиров, Георги Златев, Евгения Харитоновна и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На заседанието присъстваха Е. Маринова – директор на дирекция „Правна“, П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“, М. Трифонов – началник на отдел „Цени и лицензии: електрически мрежи, търговия и пазари“, И. Александров – началник на отдел „Цени и лицензии: електропроизводство, ВКП на електрическа и топлинна енергия“ и експерти на КЕВР.

Председателят установи, че няма възражения по проекта за дневен ред и няма други предложения, както и няма правни пречки за провеждане на заседанието, което протече при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Доклад с вх. № Е-Дк-989 от 15.11.2018 г. и проект на решение относно заявление с вх. № Е-14-71-6 от 04.10.2018 г. от „Топлофикация Петрич“ ЕАД за утвърждаване на цени на електрическата и топлинна енергия.

Работна група: Пламен Младеновски, Елена Маринова, Ивайло Александров, Георги Петров, Радослав Наков, Ана Иванова, Йовка Велчева и Надежда Иванова

2. Доклад с вх. № Е-Дк-991 от 16.11.2018 г. и проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия.

Работна група: Пламен Младеновски, Елена Маринова, Милен Трифонов, Юлиан Стоянов, Петя Андонова, Радостина Методиева, Силвия Петрова и Радослав Райков

По т.1. Комисията, след като разгледа заявление с вх. № Е-14-71-6 от 04.10.2018 г. от „Топлофикация Петрич“ ЕАД за утвърждаване на цени на електрическа и топлинна енергия и доклад с вх. № Е-Дк-989 от 15.11.2018 г., установи следното:

Административното производство е образувано във връзка с подадено в Комисията

за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) заявление с вх. № Е-14-71-6 от 04.10.2018 г. от „Топлофикация Петрич“ ЕАД, за утвърждаване на цени на електрическа и топлинна енергия.

За разглеждане на подаденото заявление със заповед № 3-Е-153 от 15.10.2018 г. на председателя на КЕВР е сформирана работна група.

Със заявление с вх. № Е-14-71-6 от 04.10.2018 г. „Топлофикация Петрич“ ЕАД е предложило за утвърждаване:

1. Преференциална цена на електрическа енергия от ВЕКП (без ДДС) – 196,14 лв./MWh;

2. Цена на топлинната енергия с топлоносител гореща вода (без ДДС) – 95,84 лв./MWh,

при цена на природния газ – 595,12 лв./ knm³.

Към заявлението са приложени следната информация и документи:

1. Прогнозна информация за периода 01.11.2018 г. - 31.10.2019 г. (справки от № 1 до № 9);

2. Попълнени справки – Приложения № 2, 3, 4, 5 и 6;

3. Одитиран финансов отчет на „Топлофикация Петрич“ ЕАД за 2017 г. и доклад на независимия одитор;

4. Заверено копие на Договор № CNT-103082 за доставка на природен газ;

5. Заверено копие на Договор № ВЕКП-14/28/06/2018 г. за компенсиране с премии;

6. Заверено копие на Договор № 2/2018 г. за продажба на електрическа енергия;

7. Платежно нареждане за платена такса за разглеждане на заявлението.

Дружеството е посочило, че подаденото заявление се отнася за цени за следващата година от регулаторния период – 01.11.2018 г.- 31.10.2019 г. Не е предоставена друга обосновка и не са посочени правни основания за направеното искане. От изложеното може да се направи извод, че лицензиантът по същество е поискал извършване на регулаторен преглед за регулаторен период: 01.11.2018 г. – 31.10.2019 г.

Въз основа на така предоставената информация и документи от заявителя и направеното проучване са установени следните факти и са направени следните изводи:

„Топлофикация Петрич“ ЕАД е еднолично акционерно дружество, надлежно учредено по реда на Търговския закон и вписано в Търговския регистър на Агенцията по вписванията към Министерството на правосъдието с ЕИК 202637962, със седалище и адрес на управление: област Благоевград, община Петрич, гр. Петрич 2850, ж.к. Оранжерии - шосето за София. Едноличен собственик на капитала е „V&VГД Оранжерии Петрич“ ООД. Предметът на дейност на дружеството е *производство на топлинна и електрическа енергия, пренос и обществена доставка на топлинна енергия за стопански и битови нужди, продажба на електрическа енергия на обществен доставчик, продажба на топлинна енергия на стопански и битови потребители, покупката и доставката на природен газ от КС /компресорна станция/ Рупите до оранжерийния комплекс на „V&VГД Оранжерии Петрич“ ООД, поддръжка и експлоатация на газопроводи ниско налягане, съоръжения с повишена степен на опасност, електрически и топлинни съоръжения и уредби; извършване на услуги и поддръжка на топлофикационни мрежи и инсталации и други дейности и услуги, обслужващи основните дейности, както и всяка друга дейност, която не е забранена от закона.*

„Топлофикация Петрич“ ЕАД е титуляр на лицензия № Л-435-03 от 27.02.2015 г. за извършване на дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“. Експлоатира топлоелектрически централи с обща инсталирана електрическа мощност 15,584 MW, чрез които произвежда електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство, както и топлинна енергия за нуждите на пряко присъединени клиенти на топлинна енергия за небитови нужди.

Предходен регулаторен преглед на цените на „Топлофикация Петрич“ ЕАД е извършен през 2017 г. и с Решение № Ц-27 от 31.10.2017 г., считано от 01.11.2017 г., КЕВР е утвърдила пределна цена на топлинната енергия и е определила преференциална цена на електрическата енергия на „Топлофикация Петрич“ ЕАД, при прилагане на метода на ценово регулиране „норма на възвръщаемост на капитала“, както следва:

1. Преференциална цена на електрическата енергия (без ДДС) – 165,98 лв./MWh, в т. ч.:

- индивидуални разходи за единица енергия – 157,98 лв./MWh
- добавка по чл. 33, ал. 3 от Закона за енергетиката (ЗЕ) – 8,00 лв./MWh

2. Еднокомпонентна цена на топлинната енергия с топлоносител гореща вода (без ДДС) – 85,92 лв./MWh

3. Ценообразуващи елементи на цените по т. 1 и т. 2:

- Необходими годишни приходи – 18 602 хил. лв., в т. ч.:

о Разходи – 17 344 хил. лв., от които условно-постоянни – 5 951 хил. лв. и променливи – 11 393 хил. лв.

о Регулаторна база на активите – 20 129 хил. лв.

о Норма на възвръщаемост – 6,25%

- Електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство – 67 300 MWh

- Топлинна енергия с топлоносител гореща вода – 86 490 MWh

*Цена на природен газ на „Овергаз мрежи“ АД за община Петрич – 469,09 лв./kNm³.

С оглед извършване на регулаторен преглед и на основание чл. 3, ал. 2, т. 1, във връзка с чл. 24 от Наредба № 5 от 23.01.2014 г. за регулиране на цените на топлинната енергия (НРЦТЕ) с писмо на Комисията с изх. № Е-14-00-2 от 13.03.2018 г. на 43 дружества от сектор „Топлоенергетика“ е указано до 01.04.2018 г. да подадат заявления в КЕВР за утвърждаване на цени на електрическата и топлинната енергия. С писмо с вх. № Е-14-71-9 от 04.04.2018 г. „Топлофикация Петрич“ ЕАД е уведомило Комисията, че счита, че на този етап, не следва да подава заявление за утвърждаване на цени.

В тази връзка Комисията е приложила разпоредбите на §32 от Преходните и заключителни разпоредби към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14 март 2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия (обн. ДВ, бр. 52 от 2018 г.), които определят, че *регулаторният период на енергийните предприятия, който изтича преди, съответно след 30.06.2018 г., се удължава до 30.06.2019 г. За тези енергийни предприятия Комисията определя премии като разлика между действащите към датата на влизане в сила на тази наредба преференциални цени на предприятията и определената за този период прогнозна пазарна цена за електрическа енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин.* В изпълнение на цитираните разпоредби, в Решение № Ц-10 от 01.07.2018 г. Комисията е определила на „Топлофикация Петрич“ ЕАД премия по чл. 33а от ЗЕ в размер на 95,33 лв./MWh, като разлика между действащата към датата на влизане в сила на горепосочената наредба преференциална цена, определена с Решение № Ц-27 от 31.10.2017 г., и определената за този период прогнозна пазарна цена за електрическа енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин, посочена в мотивите към Решение № Ц-10 от 01.07.2018 г.

По време на регулаторния период, във връзка с изменение на цените за IV тримесечие на 2018 г., по които общественият доставчик продава природен газ на крайните снабдители на природен газ и на клиенти, присъединени към газопреносната мрежа, с Решение № Ц-15 от 01.10.2018 г. КЕВР е изменила цените на електрическата и на топлинната енергия и премията по чл. 33а от ЗЕ на „Топлофикация Петрич“ ЕАД, както следва:

1. Преференциална цена на електрическата енергия (без ДДС) – 188,42 лв./MWh, в т. ч.:

2. Премия по чл. 33а от ЗЕ (без ДДС) – 117,77 лв./MWh
3. Еднокомпонентна цена на топлинната енергия с топлоносител гореща вода (без ДДС) – 98,01 лв./MWh
4. Ценообразуващи елементи на цените по т. 1 и т. 3:
  - Необходими годишни приходи – 13 426 хил. лв., в т. ч.:
    - o Разходи – 12 524 хил. лв., от които условно-постоянни – 4 540 хил. лв. и променливи – 7 984 хил. лв.
    - o Регулаторна база на активите – 19 813 хил. лв.
    - o Норма на възвръщаемост – 5,72%
  - Електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство – 67 300 MWh
  - Топлинна енергия с топлоносител гореща вода – 80 000 MWh.

На основание чл. 21, ал. 1, т. 8 от ЗЕ Комисията осъществява регулиране на цените в случаите, предвидени в този закон. Разпоредбата на чл. 30, ал. 1, т. 3 от ЗЕ определя, че на регулиране от Комисията подлежат цените, по които производителите продават топлинна енергия на пряко присъединени клиенти. Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 8б от ЗЕ Комисията определя ежегодно премии за електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, произведена от централи с обща инсталирана електрическа мощност 4 MW и над 4 MW. По силата на чл. 33а, ал. 2 от ЗЕ премиите се определят като разлика между преференциалните цени на производителите и определената за този период прогнозна пазарна цена за електрическа енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин. За тези производители съгласно чл. 33, ал. 2 от ЗЕ, Комисията определя преференциални цени, във връзка с определяне на премията.

Цените, които подлежат на регулиране, се образуват от енергийните предприятия съобразно изискванията на ЗЕ, наредбите по приложението му и указанията, дадени от Комисията относно образуването на цените.

Основните принципи на ценово регулиране са заложи в ЗЕ, а методите за регулиране на цените, правилата за тяхното образуване или определяне и изменение, редът за предоставяне на информация, внасяне на предложенията за цените и утвърждаването на цените, редът за определяне на премиите, методиката за определяне на прогнозната пазарна цена по групи производители в зависимост от първичния енергиен източник се определят с наредби за електрическата енергия и топлинната енергия, приети от Комисията.

С решение по Протокол № 28 от 21.02.2012 г. Комисията е приела прилагането на метод „норма на възвръщаемост на капитала“ за дружествата от сектор „Топлоенергетика“. Съгласно чл. 3, ал. 2, т. 1 от НРЦТЕ и НРЦЕЕ това е метод, при който Комисията след проведен регулаторен преглед утвърждава цени и необходими годишни приходи на енергийното предприятие за регулаторен период не по-кратък от една година.

Съгласно §11 от Преходните и заключителни разпоредби към Наредбата за изменение и допълнение на НРЦТЕ (обн. ДВ, бр. 52 от 2018 г.) и §32 от Преходните и заключителни разпоредби към Наредбата за изменение и допълнение на НРЦЕЕ (обн. ДВ, бр. 52 от 2018 г.), регулаторният период на енергийните предприятия, който изтича преди, съответно след 30.06.2018 г., се удължава до 30.06.2019 г. Следва да се отчетат и разпоредбите на §1, т. 14 от допълнителните разпоредби съответно на НРЦЕЕ и на НРЦТЕ, които определят, че „регулаторен период“ е периодът между два регулаторни прегледа, който започва от първи юли на съответната година и е с продължителност от обикновено 1 година за енергийните предприятия, за които се прилага методът „норма на възвръщаемост на капитала“. Следователно регулаторният период, започнал с Решение № Ц-27 от 31.10.2017 г., считано от 01.11.2017 г., изтича на 30.06.2019 г. За този регулаторен период КЕВР е утвърдила на „Топлофикация Петрич“ ЕАД пределна цена на топлинната енергия с топлоносител гореща вода и е определила преференциална цена и премия по чл.

33а от ЗЕ на електрическата енергия от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, както и съответните ценообразуващи елементи.

Разпоредбата на чл. 27, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) възлага процесуално задължение на административния орган да проверява предпоставките за допустимостта на искането в производството по издаването на индивидуалния административен акт. Ако не са налице предпоставките за допустимост на искането - административно производство не се образува, а ако вече е образувано подобно, същото се прекратява. Съгласно чл. 27, ал. 2 от АПК предпоставките за допустимост на искането, които следва да провери административният орган преди да се произнесе по същество по него са както следва: липса на влязъл в сила административен акт със същия предмет и страни; липса на висящо административно производство със същия предмет, пред същия орган и с участието на същата страна, независимо дали е във фазата на издаване или оспорване; наличие на въпрос от компетентност на друг орган, когато актът не може да бъде издаден без предварителното решаване на този въпрос; дееспособност на гражданите и процесуална правоспособност на организациите; наличие на правен интерес на заявителя, привлечените и встъпилите граждани и организации; наличие на други специални изисквания, установени със закон.

В случая е установено, че за регулаторния период, който е започнал, считано от 01.11.2017 г. и изтича на 30.06.2019 г., КЕВР е утвърдила на „Топлофикация Петрич“ ЕАД пределна цена на топлинната енергия с топлоносител гореща вода и е определила преференциална цена и премия по чл. 33а от ЗЕ на електрическата енергия от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, както и съответните ценообразуващи елементи. Решение № Ц-27 от 31.10.2017 г., с което е започнал регулаторният период и Решение № Ц-15 от 01.10.2018 г., с което на „Топлофикация Петрич“ ЕАД са утвърдени изменени цени на електрическата и на топлинната енергия и премия по чл. 33а от ЗЕ, считано от 01.10.2018 г., представляват влезли в сила административни актове със същия предмет и страни. Доколкото заявителят има утвърдени цени на електрическата и на топлинната енергия и премия по чл. 33а от ЗЕ, не е изтекъл регулаторният период на цените по метода „норма на възвръщаемост на капитала“ и в заявлението не се сочат основания за изменение на цените по време на регулаторния период поради непредвидени обстоятелства, то за „Топлофикация Петрич“ ЕАД не е налице правен интерес по отношение на искането за извършване на регулаторен преглед и утвърждаване на цени на електрическа и топлинна енергия. Правният интерес на „Топлофикация Петрич“ ЕАД се състои в това да му бъде издадено решение от КЕВР, с което да се регулират цените на електрическата и на топлинната енергия, които дружеството произвежда и този интерес е удовлетворен с посочените решения на КЕВР, които са влезли в сила. В допълнение, цитираните по-горе разпоредби на ЗЕ, НРЦТЕ и НРЦЕЕ, които определят правилата на метода на ценово регулиране „норма на възвръщаемост на капитала“, съответно продължителността на регулаторните периоди и извършването на регулаторни прегледи, не допускат извършването на регулаторен преглед преди изтичането на регулаторния период. Те представляват специални изисквания, установени със закон, по смисъла на чл. 27, ал. 2, т. 6 от АПК, и са процесуална пречка за разглеждане по същество на искането за извършване на регулаторен преглед. На горните основания, на „Топлофикация Петрич“ ЕАД не следва да се утвърждават нови цени.

Изказвания по т.1.:

Докладва И. Александров. Административното производство е образувано във връзка с подадено в Комисията заявление за утвърждаване на цени от 04.10.2018 г. от „Топлофикация Петрич“ ЕАД. Предложените от дружеството цени за утвърждаване са подробно разписани в доклада. С Решение на КЕВР № Ц-27 от 31.10.2017 г. дружеството има утвърдени цени, които прилага през настоящия ценови период. С решение на Комисията от 01.10.2018 г. „Топлофикация Петрич“ ЕАД има и коригирани цени във

връзка с промяна на цената на природния газ. Съгласно §11 от Преходните и заключителни разпоредби към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 1 и §32 от Преходните и заключителни разпоредби към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 5 за определяне цените на топлинната енергия, регулаторният период на дружества (който изтича преди 30.06.2018 г.) се удължава до 30.06.2019 г. „Топлофикация Петрич“ ЕАД е едно от тези дружества и в резултат на тези основания в момента не следва да се утвърждават цени. Предвид изложеното и на основание чл. 27, ал. 2, т. 1 от Административнопроцесуалния кодекс във връзка с §11 от Преходните и заключителни разпоредби към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 5 от 2014 г. за регулиране на цените на топлинната енергия и §32 от Преходните и заключителни разпоредби към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия, работната група предлага КЕВР да вземе следното решение:

Прекратява административното производство, образувано по заявление с вх. № Е-14-71-6 от 04.10.2018 г. на „Топлофикация Петрич“ ЕАД за утвърждаване на цени на електрическа и топлинна енергия.

От страна на членовете на Комисията нямаше въпроси и коментари по доклада.

И. Иванов каза, че решението е ясно мотивирано.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 27, ал. 2, т. 1 от Административнопроцесуалния кодекс, във връзка с §11 от Преходните и заключителни разпоредби към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 5 от 2014 г. за регулиране на цените на топлинната енергия (обн. ДВ, бр. 52 от 2018 г.) и §32 от Преходните и заключителни разпоредби към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия (обн. ДВ, бр. 52 от 2018 г.),

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Р Е Ш И:

ПРЕКРАТЯВА административното производство, образувано по заявление с вх. № Е-14-71-6 от 04.10.2018 г. на „Топлофикация Петрич“ ЕАД за утвърждаване на цени на електрическа и топлинна енергия.

В заседанието по **точка първа** участват председателят Иван Н. Иванов и членовете на Комисията Ремзи Осман, Владко Владимиров, Георги Златев, Евгения Харитонова.

Решението е взето с **пет гласа „за“** (Иван Н. Иванов - за, Ремзи Осман – за, Владко Владимиров - за, Георги Златев – за, Евгения Харитонова – за), от които **три гласа** (Владко Владимиров, Георги Златев, Евгения Харитонова) на членовете на Комисията със стаж в енергетиката.

По т.2. Комисията разгледа доклад с вх. № Е-Дк-991 от 16.11.2018 г. и проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия.

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 8, предл. 2 от Закона за енергетиката (ЗЕ) Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) определя ежегодно пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия. Във връзка с изпълнение на това законово правомощие на Комисията със заповед № 3-Е-166 от 15.11.2018 г. на председателя на КЕВР е сформирана работна група, която след анализ на всички относими факти и обстоятелства, установи следното:

Съгласно § 1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на ЗЕ, „балансираща енергия“ е активната електрическа енергия, която операторът на електропреносната мрежа активира за компенсиране на разликата между регистрираните при него договорени и фактически реализираните графици за доставка, както и колебанията на товарите с недоговорен график на доставка. Нормите, уреждащи балансиращия пазар на електрическа енергия, се съдържат в Правилата за търговия с електрическа енергия (ПТЕЕ) и регламентират условията за продажба и покупка на балансираща енергия с цел да се гарантира сигурност и устойчивост на националната електроенергийна система (ЕЕС) и сигурната паралелна работа на ЕЕС на континентална Европа.

Според чл. 107 от ПТЕЕ, на балансиращия пазар (БП) се търгува балансираща енергия, която включва:

1. отдадената енергия вследствие участие в регулиране (първично и вторично), зададена чрез турбинните регулатори на агрегатите или централния регулатор на ЕЕС, интегрално за часа;

2. балансиране чрез корекция на работната точка на агрегатите (третичен резерв), зададена от дежурния диспечер на независимия преносен оператор, интегрално за часа;

3. отдадена енергия вследствие на активирани блокове от студен резерв, интегрално за часа;

4. балансиране чрез промяна на състоянието (включване, изключване) на агрегатите, зададена от дежурния диспечер на независимия преносен оператор, интегрално за часа;

5. балансиране чрез промяна на товара на потребители по диспечерско разпореждане;

6. енергия, закупена/продадена от/на съседни енергийни системи, и енергия като аварийна помощ;

7. произведената електрическа енергия вследствие на активирани инсталации на потребители от студен резерв, интегрално за часа.

С оглед реализирането на електрическа енергия на БП, „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД (ЕСО ЕАД) сключва договори по чл. 11, т. 7 от ПТЕЕ с доставчиците на балансираща енергия, чиито предмет е предоставянето на балансираща енергия на преносния оператор от вторичен, третичен и активирани студен резерв. Предвид факта, че БП се администрира от ЕСО ЕАД, същото е страна и по всички сделки за покупка и/или продажба на електрическа енергия с търговски участници, които притежават диспечерируеми производствени и/или потребяващи обекти за покриване на небалансите в националната пазарна зона. Сключената сделка на БП установява задълженията на съответния доставчик на БП да предоставя или купува енергия на/от преносния оператор според спецификата на предложението и разпореждането, издадено от диспечера на оператора на електроенергийния пазар. Сключените сделки с доставчиците на балансираща енергия, които участват във вторично регулиране или в регулирането на системата чрез активирани блокове от студен резерв и/или активирани агрегати за третичен резерв, се уреждат съгласно условията на договорите с преносния оператор.

В изпълнение на сключените сделки, ЕСО ЕАД купува/продава балансираща енергия въз основа на предложения за регулиране нагоре и предложения за регулиране надолу, предоставени от доставчиците на балансираща енергия, които е регистрирал по реда на ПТЕЕ. Регистърът с доставчиците на балансираща енергия по чл. 119 от ПТЕЕ е публикуван на интернет страницата на ЕСО ЕАД: <http://www.eso.bg/?did=26#Списъци и регистри>.

С Решение № Ц-40 от 29.12.2017 г. КЕВР е определила, считано от 01.02.2018 г., пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, както следва:

1. Пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за предоставяне на системна услуга за регулиране нагоре в размер на 2,5*Цпдн, където Цпдн е цената за базов товар на пазара „ден напред“ на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД за съответния ден;

2. Пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за предоставяне на системна услуга за регулиране надолу в размер на 0,00 (нула) лв./ MWh;

3. Пределните цени по т. 1 и т. 2 не се прилагат при сключване на сделки за балансираща енергия, която е закупена/продадена от/на съседни енергийни системи по двустранни споразумения или от регионален балансиращ пазар.

Средните месечни цени за предходните 9 месеца показват устойчивост на нивата и са отразени в таблицата по-долу:

	<i>Недостиг, лв./MWh</i>	<i>Излишък, лв./MWh</i>
Февруари 2018 г.	168,58	15,25
Март 2018 г.	145,65	12,51
Април 2018 г.	145,71	12,51
Май 2018 г.	168,08	15,14
Юни 2018 г.	167,53	14,97
Юли 2018 г.	151,67	12,37
Август 2018 г.	179,80	11,52
Септември 2018 г.	208,28	9,61
Октомври 2018 г.	219,40	11,98
Февруари – Октомври 2018 г.	172,74	12,87

Следва да се има предвид, че посочените средни стойности на цените на балансиращата енергия се заплащат от координаторите на балансиращи групи на оператора на БП. След нетиране на небаланса, координаторите разпределят на членовете на съответната балансираща група разходите си към ЕСО ЕАД, като цените за недостиг на отделните търговски участници намаляват до нива от около 125 лв./MWh, а за излишък се увеличават до около 30 лв./MWh, което редуцира значително разходите за балансиране на производители и потребители.

С оглед анализ и оценка на състоянието на БП е извършено сравнение на постигнатите цени на балансиращия пазар за деветте месеца на 2018 г., когато определената от КЕВР пределна цена за регулиране нагоре е обвързана с цените, постигнати на ПДН, и тези месеци през 2017 г., когато определената от КЕВР пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за регулиране нагоре е в размер на 202,00 лв./MWh.

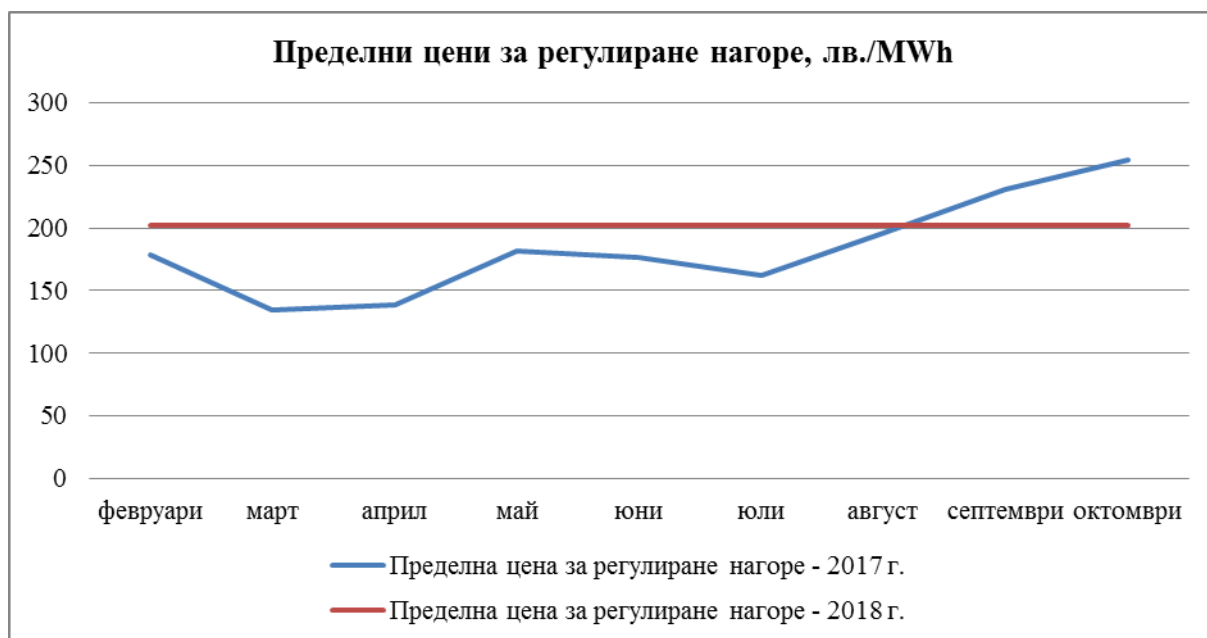
	2017 г. лв./MWh	2018 г. лв./MWh	Изменение %
Февруари	196,09	168,58	-14%
Март	187,32	145,65	-22%
Април	171,57	145,71	-15%
Май	163,58	168,08	3%
Юни	165,70	167,53	1%
Юли	166,16	151,67	-9%
Август	175,96	179,80	2%
Септември	185,87	208,28	12%
Октомври	176,85	219,40	24%
Февруари-Октомври	176,57	172,74	-2%

От представените по горе данни е видно, че през разглеждания период на 2018 г. средната цена за недостиг намалява с около 2% спрямо 2017 г., като за първите шест месеца от прилагането на новия модел на определяне на пределните цени за регулиране нагоре средната цена за недостиг намалява с 8%. Причината за увеличението на цените през последните два месеца на анализирания период са високите среднодневни цени на

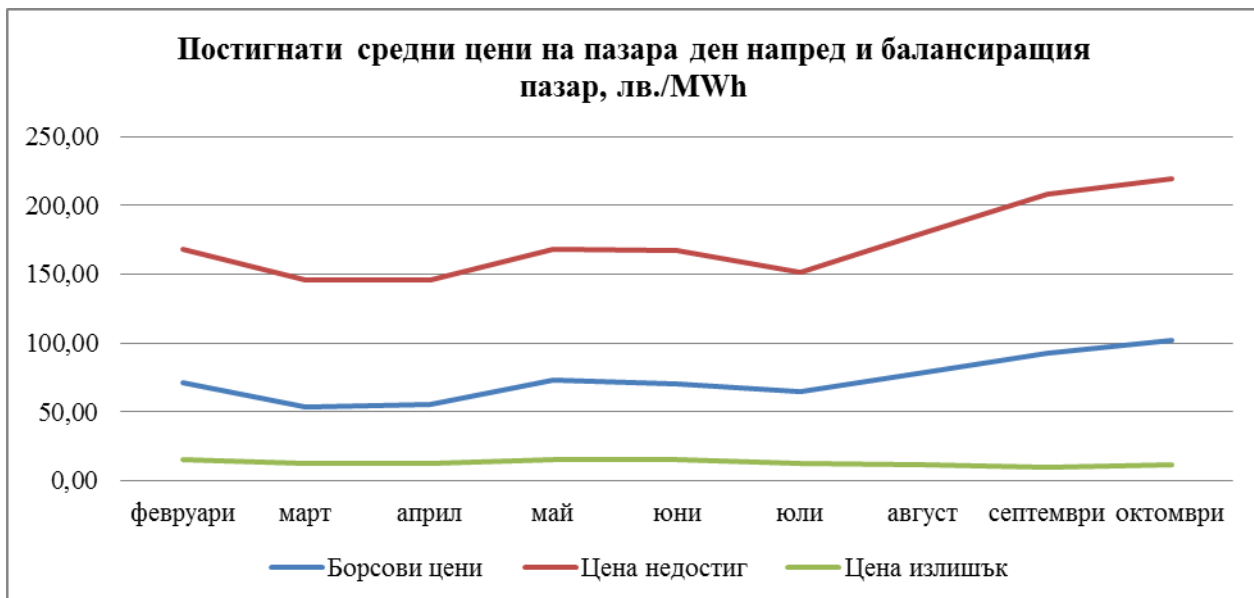

ПДН през септември и октомври и съответно по-високите пределни цени на доставчиците, които само през тези два месеца надвишават пределната цена от предходната година.

Пределни цени за регулиране нагоре			
	2017 г.	2018 г.	Изменение
	лв./MWh	лв./MWh	%
Февруари	202,00	178,43	-12%
Март	202,00	134,58	-33%
Април	202,00	138,90	-31%
Май	202,00	182,10	-10%
Юни	202,00	176,28	-13%
Юли	202,00	162,45	-20%
Август	202,00	195,58	-3%
Септември	202,00	231,08	14%
Октомври	202,00	254,20	26%
Февруари-Октомври	202,00	183,73	-9%

Цените на доставчиците на балансираща енергия следват постигнатите цени на „пазара ден напред“ (ПДН), като така се постига обвързаност на двата пазара и не се допускат арбитражи. Подобна мярка осигурява пропорционалност на разходите за балансиране на пазарните участници в зависимост от почасовите цени на пазара. Постигнатата цена на ПДН функционира като минимална цена за предложенията за регулиране нагоре. По този начин винаги цената за небаланси е по-неблагоприятна от тази на ПДН, както и пазарните участници се стимулират да участват и на пазара на балансираща енергия с резервния си капацитет.

Видно от горната графика, кривите на средните цени за недостиг плътно следват кривата на постигнатата средна цена на ПДН.

Обвързването на цените, предлагани от доставчиците на балансираща енергия в България, със спотовите такива е пречка пред реализирането на пазарни манипулации, като използването пределната цена на балансиращата енергия от търговските участници като горна граница при подаваните оферти за покупка на борсовия пазар, което води до умишлено изкривяване на пазарните отношения, тъй като се явява стимул пазарните участници да предпочетат да са в недостиг, затруднявайки управлението и сигурността на електроенергийната система. В много случаи този предварително делегиран недостиг води до използване от страна на независимия преносен оператор на целия резервиран диапазон за регулиране нагоре, в т.ч. и целия студен резерв, което застрашава сигурността на електроенергийната система от една страна, а от друга води до значително по високи разходи за останалите пазарни участници.

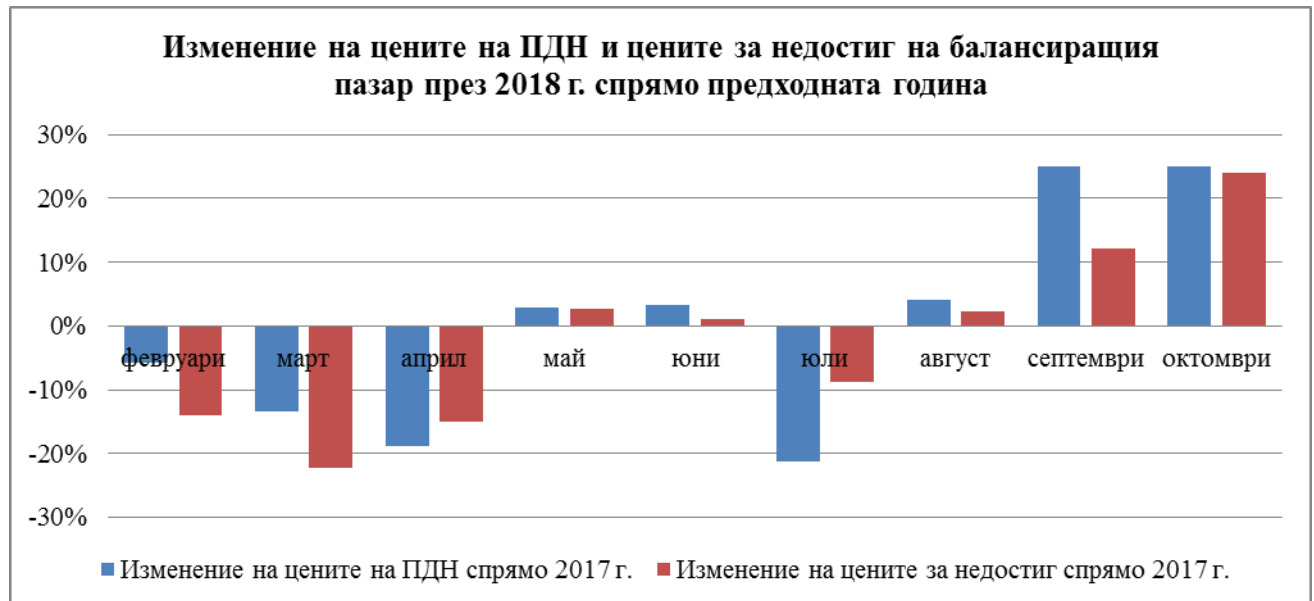
Видно от горното, с цел недопускане на изкривяване на пазарните отношения и гарантиране на сигурността на електроенергийната система, цената за недостиг следва да е най-високата цена на пазара, с оглед нейния превантивен и възпиращ характер. В тази връзка цените за регулиране нагоре, като основен разход на оператора на балансиращия пазар при формиране на цените за недостиг, следва да са обвързани с постигнатите такива на ПДН. Такава е и европейската практика, тъй като при по-високи цени на ПДН, производителите нямат стимул за поддържане на диапазон за регулиране нагоре. При ниски цени на ПДН, а високи такива на БП, клиентите са ощетени с необосновано високи цени за небаланс.

Предвид горните аргументи, прилагането на настоящия модел за определяне на цената на доставчиците на балансираща енергия ще осигури предпоставки за стабилност на сектора, сигурност на снабдяването, недопускане на арбитражи между БП и ПДН, както и спазване на принципите по чл. 23, чл. 24 и чл. 31 от ЗЕ. Следва да се отбележи обаче, че към настоящия момент независимият преносен оператор не разполага с техническа възможност да прилага почасови цени за доставчиците на балансираща енергия, като минималният интервал, за който разполага с техническа обезпеченост, е дневен.

Анализ на почасовите цени на ПДН на БНЕБ ЕАД показва, че отклонението между цената за базов товар и тази за пиков такъв е в порядъка на около 20% – 30%, като достига в някои часове до около 100%. В същото време, разликата между пик и офпик варира между 40% и над 100%. В тази връзка за да се гарантира, че цената за недостиг е най-високата цена на пазара, с оглед нейния превантивен и възпиращ характер, е необходимо пределната ѝ стойност да бъде поне 2,5 пъти по-висока от цената на ПДН за базов товар за

съответния ден.

Така определената **пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за регулиране нагоре в размер на $2,5 \cdot \text{Цпдн}$, където Цпдн е равна на цената за базов товар на пазара „ден напред“ на БНЕБ ЕАД**, предполага оптимизация и обвързване на разходите на пазарните участници за небаланси със стойността на електрическата енергия.

Пределната цена за регулиране надолу следва да е обща за всички участници на пазара, независимо от това, дали използваните мощности са производствени и/или консумиращи. По този начин се осигурява недискриминационно и равнопоставено третиране на централите, предлагащи тази системна услуга, като не се допуска облагодетелстване на даден участник за сметка на останалите, както и спекулативно поведение. Пазарните принципи налагат цената за регулиране надолу да е положителна величина. При отрицателна стойност на цената централата, предоставяща системната услуга, продава недостиг, а потребителите, които са в излишък, го купуват, което противоречи на принципите на балансиращия пазар и води до екстремни стойности на балансиращата енергия и големи разходи за небаланси. Отрицателната цена за регулиране надолу представлява прекомерна санкция за производителите и потребителите, които са в излишък, която изкривява пазара, застрашава неговата работа и противоречи на европейските практики. В тази връзка предлагаме пределната цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за регулиране надолу да се запази на 0,00 (нула) лв./MWh.

Въз основа на изложените по-горе аргументи, пределната цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия е, както следва:

1. Пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за предоставяне на системна услуга за регулиране нагоре в размер на $2,5 \cdot \text{Цпдн}$, където Цпдн е равна на цената за базов товар на пазара „ден напред“ на БНЕБ ЕАД;
2. Пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за предоставяне на системна услуга за регулиране надолу в размер на 0,00 (нула) лв./ MWh.

Изказвания по т.2.:

Докладва П. Младеновски. Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 8, предл. 2 от Закона за енергетиката Комисията за енергийно и водно регулиране ежегодно определя пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия. Нормите, които уреждат балансиращия пазар се съдържат в Правилата за търговия на електрическа енергия.

Съгласно чл. 107 от Правилата, балансираща енергия включва:

1. отдадената енергия вследствие участие в регулиране (първично и вторично), зададена чрез турбинните регулатори на агрегатите или централния регулатор на ЕЕС, интегрално за часа;

2. балансиране чрез корекция на работната точка на агрегатите (третичен резерв), зададена от дежурния диспечер на независимия преносен оператор, интегрално за часа;

3. отдадена енергия вследствие на активирани блокове от студен резерв, интегрално за часа;

4. балансиране чрез промяна на състоянието (включване, изключване) на агрегатите, зададена от дежурния диспечер на независимия преносен оператор, интегрално за часа;

5. балансиране чрез промяна на товара на потребители по диспечерско разпореждане;

6. енергия, закупена/продадена от/на съседни енергийни системи;

7. (след последните промени в Правила за търговия) непроизведената електрическа енергия вследствие на активирани инсталации на потребители от студен резерв.

С Решение № Ц-40 от 2017 г. КЕВР е определя, считано от 01.02.2018 г., пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, както следва:

1. Пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за предоставяне на системна услуга за регулиране нагоре в размер на $2,5 * Ц_{пдн}$. Това е първата година на прилагане на това решение. До тогава пределната цена за регулиране нагоре е била в размер на 202 лв.;

2. Пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за предоставяне на системна услуга за регулиране надолу в размер на 0,00 лв./MWh.

В доклада подробно са представени средните цени на пазара. Комисията следва да има предвид, че тези средни цени са единствено платими от координаторите на балансиращите групи към ЕСО ЕАД. Вътре в групата цените са съвсем различни. Цената за недостиг намалява до около 120-130 лв./MWh. Цената за излишък достига до около 30 лв./MWh. Това значително редуцира разходите за балансиране на производителите и потребителите. В доклада е направено сравнение между цените от деветте месеца на 2018 г. (за които се прилага решението на Комисията) и същия период през 2017 г. Ясно се вижда, че цените са или близки, или намаляват. Изключение правят последните два месеца. Средната цена намалява с около 8%, но предвид повишените цени от средата на месец септември до края на октомври (поради плановия ремонт на „АЕЦ Козлодуй“) цената и балансиращата енергия се повишават съответно с 12% и 24% през последните два месеца. Общо понижението за анализирания период е около 2% по-ниска цена, което съответства на прогнозите, които са изложени в предходния доклад, че цената ще се запази до определените с предходното решение нива. Със следването на постигнатите цени на пазара *ден напред* се постига обвързаност на двата пазара, не се допускат арбитражи, осигурява се пропорционалност на разходите за балансиране на пазарните участници в зависимост от постигнатите цени на пазара *ден напред*. Цената за *ден напред* функционира като минимална цена за предложенията за регулиране нагоре. По този начин цената на балансиращия пазар винаги е по-неблагоприятна за пазарните участници, отколкото постигнатата цена *ден напред*. По този начин се избягва случилото се в началото на 2017 г., когато търговците са слагали определената от Комисията пределна цена от 202 лв., която са готови да платят за даден час. По този начин се е получавал делегиран излишък в системата за *ден минус едно*. Това е принуждавало ЕСО ЕАД да активира всички налични системни мощности (включително и от студен резерв) и по този начин се е застрашила сигурността на електроенергийната система. С цел недопускане на изкривяване на пазарните отношения и гарантиране на сигурността на електроенергийната система, цената за недостиг следва да е най-високата цена на пазара, с оглед нейния превантивен и възпиращ характер. В тази връзка работната група предлага пределната цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за регулиране нагоре да се

запази в размер на 2,5*Цпдн за предходния ден. Защо е 2,5? Логиката е да е малко по-висока или 1,5 по-висока от съответно постигнатата почасова цена на пазара. ЕСО ЕАД е заявило, че и тази година не е готово да прилага почасови цени за балансиране. Единствено неговата техническа обезпеченост към момента позволява да прилага дневни цени. Поради разликите на цените на пазара *ден напред* между пик и оф пик, които няколко пъти, работната група предлага да е 2,5. П. Младеновски каза, че няма да се спира на пределната цена за регулиране нагоре. Нееднократно работната група е обяснявала защо тя не трябва да бъде отрицателна. Предлага се и цената за регулиране надолу да се запази в размер на 0,00 лв./MWh. Предвид гореизложеното и на основание чл. 21, ал. 1, т. 8, предл. 2 и чл. 14, ал. 1 от Закона за енергетиката, и чл. 43, ал. 6 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, работната група предлага КЕВР да вземе следните решения:

1. Да приеме доклада на работната група;
2. Да приеме проект на решение за определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия;
3. Да публикува проекта на решение за определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия на интернет страницата на Комисията;
4. Да определи дата, час и място на провеждане на обществено обсъждане, които да бъдат публикувани на интернет страницата на Комисията;
5. Да покани чрез съобщение на интернет страницата на Комисията за участие в общественото обсъждане на проекта на решение за определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката - държавни органи, браншови организации, енергийни предприятия, клиенти и организации на потребители;
6. Да определи 14-дневен срок за представяне на становища по проекта на решение за определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия.

И. Иванов обобщил, че се предлага от месец февруари 2019 г. да се запазят изляло досегашните цени.

П. Младеновски каза, че може да не бъде от февруари, а от 01.01.2019 г.

И. Иванов каза, че тези цени се прилагат от месец февруари 2018 г.

П. Младеновски отговори, че това се е наложило поради факта, че ЕСО ЕАД е заявило, че търговете за следващия месец са проведени и няма техническа обезпеченост да прилага решението от първи януари.

И. Иванов каза, че сега решението може да се прилага от първи януари.

П. Младеновски отговори, че това е точно така, въпреки че решението не се променя по никакъв начин.

И. Иванов констатира, че няма предложения от членовете на Комисията относно проекта на решение.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 21, ал. 1, т. 8, предл. 2 и чл. 14, ал. 1 от Закона за енергетиката, и чл. 43, ал. 6 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация,

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

1. Приема доклад с вх. № Е-Дк-991 от 16.11.2018 г. относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия;
2. Приема проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия;
2. Насрочва обществено обсъждане на проекта по т. 2 на 27.11.2018 г. от 10:00 ч. в

сградата на КЕВР;

3. За участие в общественото обсъждане да бъдат поканени чрез съобщение на интернет страницата на Комисията заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката - държавни органи, браншови организации, енергийни предприятия, клиенти и организации на потребители;

4. Проектът на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, датата и часът за провеждане на общественото обсъждане да бъдат публикувани на интернет страницата на КЕВР.

5. Определя 14-дневен срок за представяне на становища по проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия.

В заседанието по **точка втора** участват председателят Иван Н. Иванов и членовете на Комисията Ремзи Осман, Владко Владимиров, Георги Златев, Евгения Харитонова.

Решението е взето с **пет гласа „за“** (Иван Н. Иванов - за, Ремзи Осман – за, Владко Владимиров - за, Георги Златев – за, Евгения Харитонова – за), от които **три гласа** (Владко Владимиров, Георги Златев, Евгения Харитонова) на членовете на Комисията със стаж в енергетиката.

Е. Харитонова каза, че преди закриване на заседанието иска да запита П. Младеновски кога Комисията ще бъде информирана за проблема, който е възникнал през месец август 2018 г. с борсата. Трябвало е да се направи проверка. Комисията не е информирана по този въпрос. През месец октомври отново е възникнал проблем. Всички участници на пазара са лицензианти и трябва да се разбере какво се случва.

И. Иванов каза, че срокът е определен до 20.12.2018 г. Доколкото се разбира, работната група работи и дори предходния ден е подписано писмо до борсата с искане за допълнителна информация.

РЕШЕНИЯ ОТ ЗАСЕДАНИЕТО:

По т.1. както следва:

ПРЕКРАТЯВА административното производство, образувано по заявление с вх. № Е-14-71-6 от 04.10.2018 г. на „Топлофикация Петрич“ ЕАД за утвърждаване на цени на електрическа и топлинна енергия.

По т.2. както следва:

1. Приема доклад с вх. № Е-Дк-991 от 16.11.2018 г. относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия;

2. Приема проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия;

2. Насрочва обществено обсъждане на проекта по т. 2 на 27.11.2018 г. от 10:00 ч. в сградата на КЕВР;

3. За участие в общественото обсъждане да бъдат поканени чрез съобщение на интернет страницата на Комисията заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката - държавни органи, браншови организации, енергийни предприятия, клиенти и организации на потребители;

4. Проектът на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, датата и часът за провеждане на общественото обсъждане да бъдат публикувани на интернет страницата на КЕВР.

5. Определя 14-дневен срок за представяне на становища по проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща

енергия.

Приложения:

1. Доклад с вх. № Е-Дк-989 от 15.11.2018 г. и Решение на КЕВР № ПП-3 от 21.11.2018 г. относно заявление от „Топлофикация Петрич“ ЕАД за утвърждаване на цени на електрическата и топлинна енергия.

2. Доклад с вх. № Е-Дк-991 от 16.11.2018 г. и проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....
(Р. Осман)

.....
(В. Владимиров)

.....
(Г. Златев)

.....
(Е. Харитонова)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Р. ТОТКОВА

Протоколирал:

(Н. Косев - главен експерт)